

ŠKRAT

Zabavno-zbadljiv in šaljiv list.

Št. 17.

V Ljubljani, oktobra 1883.

Tečaj l.

Škratogrami.

Beligrad. Bliskovni vlak skočil je na srbske meji iz tira. Zadel je bajè ob Milanovo politiko.

Pariz. Španjski kralj Alfonzo je pri vzprejemu pred kolodvorom vskliknil: „To se mi jako španjsko zdi!“

Ljubljana. Gospod Bernard nam brzjavlja: „So a theueres „Strützl“ is mir noch nicht vorgekommen! Kaj pa mislijo, gleich 100 Gulden!“

Dunaj. Minister Konrad bi rad vedel, bode li deželni zbor kranjski dovolil znanih 500 gold. za neobligatni pouk nemščine na slovenskih ljudskih šolah. V Ljubljani je neki zaradi tega velika „randiga“.

Ljubljana. Dr. Adolf Schaffer ima pod peresom jako zanimljiv roman z naslovom: „Der Verschollene“.

Gorica. Depretis šel na sv. Goro peš, gori in doli. Govori se, da je to storil za pokoro.

Zagreb. Društvo tukajšnjih steklarjev je finančnega ravnatelja Davida zaradi izrednih zaslug jednoglasno izvolilo častnim članom.

Friedrichsrue. Bismark ves konsterniran, ko je došla vest, da dr. pl. Schrey namerava ostaviti politično delovanje. Za evropski mir ta dogodek jako opasen. Izvestno je, da je za kancelarja to velik udarec, ker mu prečrta vse dosedanje načrte in osnutke. Vse ugiblje: Was aber nanu?

Deutsch Landsberg. Zakaj neso bili Slovenci tako popustljivi in ekscisivno spravljivi tistokrat, ko sem bil še jaz v deželnem zboru? Vse bi se bilo drugače obrnilo in jaz bi bil lahko še dan danes v Ljubljani. Tako pa

Vestenek.

„Bog lonaj!“

(Resnična povest.)

V Ljubljani bival je nekdan slaven odvetnik. Mož bil je dovtipen, ostroumen, govoril je često, kakor je mislil, rezno in odločno, drugekrat pa je zopet kakor pravi Machiavelli znal prikrivati svoje misli. V sredstvih in dokazih ni bil izbirčen, v obče bil je, kakor se navadno govori, vseh muh poln, kot jurist na glasu in za tega delj močno obiskovan.

Neko nedeljo dopoldne potrka praznično oblečen kmet na duri njegove pisarne ter vstopi po glasnem in oblastnem „herrrein!“ —

„No, kaj bi rad?“ vpraša prišleca odvetnik, ki je imel navado, da je kmete brez razlike starosti dosledno tikal.

„Za svet sem jih prišel prosit. Saj vedo, moj sosed mi nagaja . . . i. t. d.“ odvrne pohlevno kmet.

„Dobro, le povej,“ dé na to odvetnik.

Kmet razloži svoje težave, odvetnik pa mu pove, kako se mu je ravnati.

Kmet vesel bistrumnega pouka, vzame klobuk, ter se z glasnim in srčnim „Bog lonaj!“ bliža durim.

Že je imel kljuko v roki ter ravno hotel odpreti duri, kar mu nekako zapovedljivo veli odvetnik:

„Čaj malo, pojdi nazaj, boš z menoj zajutrkoval!“

Kmet si tega ne da dvakrat reči, kajti dober svet, potem pa še zajutrek pri gospodu odvetniku, to se ne dobi vsak dan. Misli si je, danes sem pa pravo zadel.

No, odvetnik posadi ga res za mizo, pokliče služkinjo in ta donese krožnike, nože, vilice, prtiče i. t. d., sploh vse, kar se pri takej priliki rabi.

Kmet gleda in gleda, kaka pečenka ali druga dobrota se prinese na mizo. V take misli vtopljenega probudi ga odvetnika glas:

„No, posluži se vender!“

Kmet gleda okoli in okoli in ko nikjer ne vidi družega, nego krožnike, vilice, nož in prtič, odgovori:

„Kako se bom, saj ni ničesar za prigrizniti!“

„Avša, zavrne odvetnik, ne vidiš . . . da je „Bog lonaj!“ na krožniku?“

Ker kmet še ni umel, kam ta govor meri, ter neverjetno oziral se okoli, dostavi odvetnik:

„Da, da, tvoj „Bog lonaj“ je na krožniku. Nuj, posluži se!

Vidim, ti ne moreš „Bog lonaja“ jesti. Jaz tudi ne. Ali misliš, da jaz od „Bog lonajev“ živim. Moj svet ni za „Bog lonaj!“, ampak velja dve „evangarci“, sem ž njima!“

Sedaj se je začelo daniti v kmetovej glavi. Vzame tedaj svoj mošnjček in odšteje zahtevani dve dvajsetici.

„Sedaj pa idi!“ pravi odvetnik pograbilši dvajsetici, „to je boljši nego Bog lonaj!“

In kmet je odšel ter si dobro zapamtil, da pri odvetniku „Bog lonaj!“ ne velja kot plačilo; tudi od tistih dob ni bilo več jednacega slučaja, vsaj ne, kolikor je nam znanega.

„Tagespost“,

ki je pod sedanjim uredništvom nastopila rakov pot, opisovala je nedavno vlaganje zaključnega kamena v obok nad „Graz-

bach“-om. Prisposobljala je to zgradbo s „cloaco maximo“, sezidano pred 2400 leti po Tarquiniji Priscu in kakor naravno, Gradec z Rimom. Pri tem panegiričnem vzletu pripoveduje potem, da je za deležnike slavnosti v ne baš z vonjavami napolninem kanalu, bil prirejen mal obed, da se je pod „Mandelstrasse“ v Graškej kloaki maximi jelo in pilo na zdravje stavbenega mojstra in delavcev. No, tem gospodom, ki so tam doli z jedjo in pijačo se krepčali, bi se jako umestno lahko reklo:

„Wünsche wohl gespeist zu haben!“

Razni glasovi po verifikacijskej debati

bili so zabeleženi na tem mestu, počenši s drom. pl. Schrey-em in končavši s Pajsar-jem v Krakovem. Ker pa to ni bilo po godu državnemu pravdnistvu in se je dotični list zaplenil, zato hočemo priobčiti v zameno: kratek „Péle — méle:

Črnomaljeci hočejo v svojem okraji imeti mir. Morda bi jim bilo celo neljubo, ko bi kdaj mimo njih piskal lokomotiv?

Ne vemo kje, a za gotovo smo nekaj čitali blizu tako: „So ein Mann ist übrigens für den Landtag nicht verloren!“

Ne znamo kje, za tega delj tudi ne vemo mravnega temelja tej jako kratkej povesti.

Dve muhi z jednim udarcem.

Odlična korporacija je nekje izbrala izmej petnajsterih prosilcev tri, mej temi moža, ki je nekaj o zmagi takozvanih nemčurjev radostno vzkliknil: „Danes je za-me velik praznik! — Človek navadnega a sedaj nikakor modnega mišljenja bi se nad tem spodtikal, a čisto po krivem. Dotični gg. imeli so à la Benedek svoj tajni načrt. Zaključevali so tako: Ako predlagamo g. U., spravi ga soprošilec tja, kjer muh ni, slednjega denejo po tem dogodku tudi pod ključ — in tako se oprostimo dveh nemčurjev. „Zwei Fliegen mit einem Schlag!“ „Scisne, mi fili, quam parva cum sapietia mundus regitur?“

Klunovci predlagali so v terno Urbása.
Če gre tako dalje, bo slaba klobasa.

Čemu treba basa? Soglasni tenor.
Prepeva poslanca naj združeni kôr!

Karte meša tudi v klubu pridno,
Lepo se redi in vedno vidno.
Upa, čaka še na kanonikat,
Najsrečnejši sme se imenovat!

Po nekej debati.

„Glücklich ist, wer vergisst,
Was nicht mehr zu ändern ist.“

Vabilo na naročbo.

Prosimo vse naše gg. naročnike ki so nam poslali polletno naročnino **1 gld. 50 kr.**, ali pa dvakratno četrtletno naročnino po **50 kr.**, da blagovolijo naročnino ponoviti, inace bi bili primorani ustaviti jim list.

Upravništvo „Škrata.“

Nove sanjske bukve „Škratove“.

Čitati „Ljubljanskega buteljna“ in „Tagespost“ pomeni: Dober želodec (7).

Čitati „Ljudski Glas“: Za pametnega slabo, za neumnega dobro, (13).

Videti v Ljubljani same slovenske napise: Konec sveta, (90).

Sanjati, da so naši nemčurji pravični in spravljivi: Bo-lezen, (1).

Dokazovati zasluge (ne zasluzke) K. Luckmanna: Pre-drznost, (25).

Kot Slovenec samo nemški govoriti: Glupost, (dvakrat 25).

Pričakovati drugo izdajo v Ljubljani zaplenjenega časopisa Večnost, (99).

Pisati račune po slavnostnih dneih: Jako dobro, veliko noveev, (108). Tu je menda pomota, kajti številke 108 ni, kolikor nam znano, v malej loteriji, pač pa se je za tri zastave zaračunilo baje 108 gld. Vsekako imajo take sanje jako dober pomen).

(Se nadaljuje.)

Javna zahvala

do nekaterih gg. deželnih poslancev.

Ker ste že gg. Dežmana, Schreya in Mauera posadili na gorko klop, najljudneje prosiva, da tudi nama naklonite malo toplega prostora, zlasti sedaj, ko „zima prikima“.

Volilna reforma.

Mestni Ljubljanski statut,
sicer sva obadva „kaput“

in znami Vi:

„Ausgleichsmeieri!“

Čiri — čari.

V Ljubljani in po deželi širi se spiritizem grozovito, kajti dan na dan je več žganjarij.

V deželnem zboru je sicer poslanec g. vitez Schneid, a nam bi bilo ljubo, da bi imeli naši zastopniki še veliko bolj „šnajd“.

500 gld. res ni veliko, a za neobligatni pouk v nemščini na slovenskih ljudskih šolah veliko preveč. To bi bila „potrata“, in te nam ni treba, ker imamo itak že jedno v Kranji preveč.

Poznavali smo do sedaj zakotne pisarje, odslej pa smo obogateli tudi za zakotne klube. Klu-klux-klun!

Ljubljanskega filharmoničnega društva deputacija, obstoječa iz 10 glav, bila je pri nemškej pevskej slovesnosti v Celovci. Peli neso Ljubljancani prav nič, tem marljiveji bili so pri pijači. Gosp. Nickel Rudholzer je baje pripovedoval, kako grozno se Nemcem v Ljubljani godi, koliko neprijetnosti in neprilik morajo prestajati, in sploh sikal je neki tako živo, da ga je vse milovalo. Gosp. Nickel ali Rudi, ne znamo, katero ime je bolj pristno, ima pač malo uzroka, jadikovati o položaji in stanji v Ljubljani, kajti jedini slučaj, ko se mu hudo godi, je tedaj, kadar pri taroku „contra!“ dobó. V tej zadevi smo pa Slovenci tudi ravnopravni.

Zastavo Ljubljanske deputacije nosil je gospod Schulz, kar pa ni nikakeršna nesreča, kajti mi vskliknemo liki Bismarek:

„Das ist schon die höchste Wurstigkeit!“

Sicer je bilo pa pri omenjenej slavnosti mnogo tudi tacih, ki so sicer nemški peli, a slovenski pili, ter po odpetej „Das deutsche Lied“ se povpraševali slovenski: „Kje ga bomo pazdaj par litrov podri!“

Tako so nekateri slovenski Korošci pokazali, da je Slovenec vseh čednostij zmožen.

„Moj sin, reci mu često, Zorislava,
Da bi slovenske mehkosrdnosti
In pregovórljivih besed laskavih
Nikdár, nikdar poslušati ne hotel,
Nikdar obétom verovati tujim!
Tvrđ bodi, neizprósen, mož jeklén,
Kadár braníti je čestí in pravde
Naródu in jeziku svojemu
Ne váraj sam se, varati ne daj se
Sovražnikom“

Te po umirajočem Tugomeru izrečene besede so vsem znane, navajajo se čestokrat, pišejo se na slavoloke, v vsacem listu smo jih že čitali, in marsikdo jih ima rad in pogostoma v ustih. A mej navajanjem in istinitim dejanjem v javnem življenju je grozovita razlika, in mož, ki je še danes recitoval „Tvrđ bodi, neizprósen, mož jeklén“, je jutri že mehak liki poprej zmrznela a pozneje otajana repa, presnavlja in pregiblje se, kakor trepetlika in to vse zaradi tega, ker po izreku Geronovem:

„Slovenski človek veruje prerad,
Posebno, kar mu tujec pripovéda.“

Škoda, velika škoda, da naše gore listi premale čitajo „Tugomera“, sicer bi jim bil znan i Vrže krasni samogovor, v katerem pravi:

„Prč! Kdaj se Nемеc sraka bal je vaju?
Dejala sem, močeráda zakoljimo
Ter vama dajmo vsacemu po dva kraka.“

Marmorna plošča z imeni vseh Ptujskih nemškutarjev, ki so zaradi črnorudeče-zlatih zastav bili odlikovani. Čestitamo, ne izimši niti gospoda Premiersteina!

Poslanec Mauer je lastnik graščine „Teričjigrad“, katerej se po nemški pravi „Ruckenstein“. Že to ime bi moralo napotiti naše ljudi, da bi bili malo **ruknili**.

Die Slovenen sind doch besser, als ihr Ruf!
V Ljubljani oktobra meseca 1883.

Karol Dežman.
Dr. pl. Schrey.
Mauer

A. Povej, povej, kako izvajaš slovo: „kompromis?“
B. Nič laglje, nego to, **kompromis** izvajam iz glagola „**kompromitovati**“.

A. Hm, hm! To je nekako drzna etimologija!
B. Še bolj drzni so pa oni, ki nas s kompromisi res kompromitujejo.

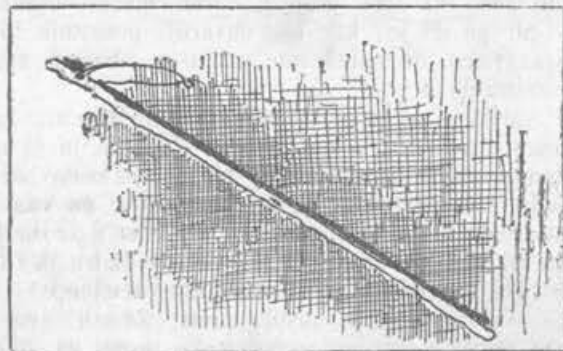
M. Če ostanejo Dežmann, Schrey in Mauer res še v deželnem zboru, kaj preostaja potem nam?

N. „Schrei der Entrüstung!“

Čujte in strmite!

Najnovejša nepresegljiva iznajdba! Po mnogih študijah posrečilo se mi je, izumiti stroj, ki glede svoje jednostavnosti in gotovega učinka presega vse, kar se je do sedaj

pojavilo v mehaniki. Moj stroj nema niti koles, niti vijakov, ne goni ga niti par, niti voda, a deluje izvrstno, z gotovim učinkom in to pripametnejrabi brez vsacih, tudi najmanjših stroškov. Ta stroj

priporočam vsacemu, kdor hoče kožo pobarvati rudeče, žolto ali modro.

Da bi se ta stroj vpeljal v kaznilnice, je pač želja mnogih, a velemalo upanja, da se izpolni, akoravno bi korist bila neprecenljiva v mravnem in narodno-gospodarskem oziru.

Glede rabe opomnim še to, da se bode ta stroj morebiti še komu videl kompliciran, a to nikakor ni, kajti na konci vi-seči jermen, more se odstraniti in stroj opravlja v pravih rokah še vedno svoj posel.

Kdor dokaže, da vse navedene lastnosti neso istinite, dobi: ali **500 cekinov** ali pa 25 na podplate, kar mu je ljubše.

Urban Udrihovič, iz Leskove Doline.

Pogovori

soseda Brezovičarja in Bizovičarja.

Brezovičar: Si li čital, sosed kako je zadnjič „Deutsche Wacht“ razmencala naše nemškutarje?

Bizovičar: Strašno jih je zdelala. Pisala je o njih, kakor bi ne bili vredni niti pol „fajfe tobaka“. Pa jaz menim, da neso ravno tako nesposobni.

Brezovičar: Sosed, sosed, ne bodi hud, a ti že skoro tako laskovo o njih govoriš, kakor „Ljubljanski butelj“.

Bizovičar: I kaj bi ne? Saj res neso tako napačni. Saj jih še iz deželnega zbora ne puste. Dežman, Schrey in Mauer, vsi trije ostanejo notri, naši pa so zapalili „Friedens-pfeife“.

Brezovičar: A kjer se tako puši, tam se nabira „žindra“.

„Ljudski glas“

Vsaki čas,
Velik špas
Za nas!

Tako smo pisali začetkom leta. In zares! „Ljudski glas“ napravil nam je marsikatero veselo uro. Bil je humorist proti svojej volji. Kdo se ne spominja, kako ganljivo je pisal o klopéh pod Tivoli, kako bi bil rad vsacemu pomagal, najprej pa sebi, samo da bi bil znal kako? kako bi bil rad hrabro udrihal po tem in onem, da so mu to dopuščali skrčeni prsti, kako bi bil rad pisal duhovito in prepričevalno, samo, da je imel zmožnostij: Sedaj pa mu neki prede. Bliža se baje konec njegovemu življenju. In: kakeršno življenje, takšna tudi smrt. Poginil bode nespokorjen, neskesan, žalostna podoba! In v kratkem zapal bode pozablivosti, nihče ne bode govoril o njem,

obliko, je gospoda Wurzbacha hiša na vogalu „Zvezde“ in „Gradišča“ še vedno z nekako osupljivo trdovratnostjo kazala svoje starikavo, razmršeno lice. Ljudje ugibali so sem ter tja, kaj utegne biti temu uzrok, je li gosp. Wurzbacha hiša morebiti živa slika nerednih financ — kar pa nikomur ni hotelo v glavo, ker vsakdo zna, da ima gospod baron mnogo cvenkajočega imetka — ali pa da je, kar Bog obvaruj, posestnik hiše tako fakcijsko zagrizen, da mu vestne pripušča, obnoviti svoje hiše več nego zastarelo lice.

Obe varijaciji skazali ste se kot neutemeljeni, kajti nekega lepega jutra, zazrlo je strmeče oko, da je še nekoliko apna in barve preostalo in z malo novci in z malo barve prepleškana bila je tudi ta hiša. Pa da smo vestni, **ne vsa**, temveč samo tista fronta ki je proti „Zvezdi“ obrnena, dočim je ona stran, ki gleda v Gradišče, še vedno taka, kakršna je bila. To je vendar štedljivost par excellence!

Gosp. Wurzbach si je mislil, proti „Zvezdi“ sem za silo obnovil, v Gradišči so pa ulice itak tako tesne, da nihče vratu kvišku stezal ne bode, tedaj je dovolj, ako je pol hiše prepleškane, polovica pa v starej opravi.

Mož prihranil si je sigurno par forintov in kakor ga poznamo, drznili bi se po analogiji zaključevati, da nas utegne kacega lepega dne iznenaditi s kakim enakim proizvodom svoje štedljivosti.

Kaj bi bilo, ko bi jedenkrat prišel gosp. Wurzbach na ulice samo na jedne strani obriti?

Nič, prav nič! Še interesanten bi bil, osobito pa, ako bi v tej poluobritej obliki prišel k bodočemu zboru c. kr. kmetijske družbe kranjske, kjer bi vsaj bila prilika, obriti mu še drugo stran.

Kjer je pa dotlej še blizu dva meseca, priporočamo gosp. Wurzbacha, da mu mej tem ne bode dolg čas, odboru za olepšavanje mesta.

Zaslug ima mnogo, in to nevenljivih — v žepu in kadar se obrije, stori vsekdar nekoliko za olepšavanje mesta.

Celjska „Deutsche Wacht“ in „Ljubljanski butelj“ se skušata, kdo je bolj sposoben za vodstvo nemškutarjev in Nemcev v Kranjskej.

Bismark bigamist.

Veliko se je že o tem veleslavnem in silovitem državniku pisalo in se še bode. Razpravljali so vse njegove zasobne zadeve, koliko piva je popil kot dijak, kako iz pipe puši tabak, koliko tehta, kako se obnaša pri jedi, sploh niti naj-

manjše podrobnosti iz njegovega življenja neso ostale prikrite zvedavam in vsiljivim nemškim in židovskim listom.

A vsi ti listi, ki so železnemu kancelaru prešteli celo lase ter izračunili, da jih nema več, niti manj, nego samo tri, vsi ti neso tako globoko in ostroumno premotrili Bismarckovega življenja, kakor se je to posrečilo, ali bolje rečeno ponesrečilo, slovenskemu listu, ki je nedavno priobčil naslednjo brzojavko.

„Monakovo, 30. avgusta. Bismarck je s svojo soprogo Herberto ob živahnih hoch-klicih množice odpotoval s Kissingena.“

Ker je po tej brzojavki Bismarck na stare dni in vkljub putiki omislil si novo soprogo Herberto, za katero do sedaj živ krst vedel ni, je brez dvojbeno, da je bigamist in kdo zna, kaj poreče k temu njegova že osivela soproga. Prav radovedni smo, kake se bode razmotala ta najnovejša šaloigra. Kadar dobomo nadaljna poročila, bomo z veseljem poročali.

Narobe je tudi prav.

„Ljubljanski butelj“ prinaša v svojej zadnjejštevilki naslednje „Poslano“:

„Zu wiederholten Malen liess der hiesige Magistrat einigen hier ansässigen deutschen Bürgern und Steuerzahlern in slovenischer Sprache ausgefertigte Erledigungen, Bescheide und Steuereinmahnungsdekrete zustellen. Die im Jurisdictionsbezirke des Laibacher Magistrates befindlichen Deutschen vermeinen ein unbestreitbares Recht zu haben, dass der Laibacher Magistrat mit denselben in deutscher Sprache mündlich und schriftlich verkehrt. Im Lande Krain herrschen zwei Landessprachen, die slovenische und die deutsche, wesshalb der Laibacher Magistrat verpflichtet ist, mit deutschen Parteien in deutscher Sprache zu verkehren.

Mehrere deutsche Bürger und Steuerzahler in Laibach.“
Več slovenskih meščanov in davkoplačevalcev odgovarja temu sledeče:

Zu wiederholten Malen liess der hiesige Magistrat allen hier ansässigen, gebornen Slovenen, Bürgern und Steuerzahlern in deutscher Sprache ausgefertigte Erledigungen, Bescheide und Steuereinmahnungsdekrete zustellen.

Die im Jurisdictionsbezirke des Laibacher Magistrates befindlichen Slovenen vermeinten ein unbestreitbares Recht zu haben, dass der Laibacher Magistrat mit denselben in slovenischer Sprache mündlich und schriftlich verkehrt. Im Lande Krain herrschen zwei Landessprachen, die slovenische und die deutsche, wesshalb der Laibacher Magistrat verpflichtet war, mit slovenischen Parteien in slovenischer Sprache zu verkehren, — was er jedoch, so lange das Heft in deutschen Händen war, **nicht** gethan hat.

Narobe je tedaj tudi prav!

Poslano.

Rajni g. Miroslav Šiller, ki se baje tam gori nekje v Walhalli prav dobro počuti, tako dobro celó, da se v svojem zadovoljnem razpoloženju poslužuje celo slovenskega jezika, nam piše:

Gospod urednik!

Sklicevaje se na §. 19. tisk. zakona Vas prosim, da v Svojega lista bodočej številki objavite, da jaz v Svojem „Valenštajnovem ostrogu“ z besedami:

— — — — — Contenti estote!

Veseli bodite, da komisa dobote!“
nesem cikal niti na tiste, ki so kaj dobili, niti na tiste, ki neso ničesar dobili.

S spoštovanjem

Friedrich Schiller s. r.

nití o njegovej brezmejnej požrtvovalnosti! Grozno! Uzroki navajajo se razni. Najbolj verjetno pa je, da zares pogine vsled kurjih oces v možjanih. Zdravniki trde, da bode to redek in zanimljiv slučaj, vreden, da se dotični preparat pošlje na Dunaj. Ako so zares kurja očesa v možjanih kriva tej žalostnej ne-zgodi, nam je že vse jedno, kam se pošlje preparat, ker nas je žalost tako prošnila, da se ne moremo brigati za take postranske stvari. Žalostno, prežalostno! Kdo bode v bodoče zagovarjal in štilil obrtnike, ko Suhadobnika ne bode? Kdo bode hodil po somnjih in vaseh kolportirat to glasilo? Škoda, škoda, velika škoda! In ko bi se tudi našel kdo, ki bi hotel izdavatí jednak list, kdo ima tako interesantno zakrivljen nos, kdo piše slovenske članke v nemškem jeziku, kdo mu je sploh vrstnik? Nehvaležna domovina!

Zatorej zapojmo žalostinko:

Bil je kratek „špas“
Ta ljubi „Ljudski glas“.
Zato bode dolg čas,
Odslej za nas,
Oder was!

➡ P. n. našim čitateljem. ⬅

Prijatelji in znanci z dežele prišedši v Ljubljano kaj radi povprašujejo, kje bi zvečer našli tega ali onega narodnjaka, kje živahno narodno družbo, mej katero bi se mogli zabavati in kratkočasiti par ur.

V poletnem času je jako težavno zadostiti takim željam in vprašanjem, kajti tedaj razpršena je narodna družba na vse vetrove in mnogokrat bilo nam je žal, da nismo mogli pogoditi takej želji in da je ta ali oni narodnjak bil primoran dolgočasiti se sam in samcat, kakor je vedel in znal.

Sedaj, ko se zima bliža, je pa to vse drugače, sedaj pa prav lahko postrežemo vsem narodnjakom. Da jim pa ne bode treba, truditi se k nam, bodi jedenkrat za vselej povedano vsem, da naj se vsakdo, kdor pride v Ljubljano in išče tega ali onega narodnjaka, potruđi naravnost v

Ondu se nahajajo z malimi izjemami vsi. Zaradi tega pa nemojte misliti, da je nemško gledališče izvrstno, temveč, da okus ni poseben in da je slabosti dan danes Slovenec ime, da so Slovenci najboljša in najgotovejša podpora nemškemu gledališču.

Škoda!

„Narodni Listy“ so tako lepo pisali o nas, čestitali nam, pozdravljali nas, stavili nas v vzgled, opisovali našo hrabrost,

odločnost naših poslancev in jednako lepe stvari, sedaj se pa vse kaže le kot lepe sanje. Žal, da za te sanje, nemamo nití pravih egiptovskih sanjskih bukvic.

Brumna želja.

Pri vsakej deželnej sodnji se gospodje ločijo v dve vrsti. V take, ki so že nekaj, to je prva vrsta, in v take, ki bi radi nekaj postali, to je druga vrsta.

Prvim, to je takim, ki so že nekaj, pravimo „c. kr. deželne sodnije svetniki“, drugim, ki bi to že radi bili, pa c. kr. avskultantje.

Prvi, to je: c. kr. deželne sodnije svetniki imajo tako zložno življenje in pri tem tudi tako primerne dohodke, da si vsak avskultant živo želi, vsaj jedenkrat — a čim preje, tem bolje — doseči ta vrhunec pozemeljske sreče. Ni čuda tedaj, ako avskultanta, ki praska in praska, a le ne more naprej obhajajo razne misli, ko primerja svoje nadepolno a najpotrebniših užitkov prazno življenje, z gmotnim stanjem gospodov, ki so že nekaj.

Ko so tedaj tam gori, v nemškem Gradci nekega dne gospodje obeh vrst, svetniki in avskultanti napravili vkupen izlet — se non è vero, è ben trovato — in je pri tem prilika tako nanesla, da se je moralo po brvi preko deroče in globoke reke, vskliknil je zadaj čakajoč avskultant, videč, da so vsi gg. svetniki na šibkej brvi:

„Oh, ko bi se brv v tem hipu podrla! Kako lep — avancement!“

Kako se Nemci delajo.

Posestnik z dežele pripelje svojega sinka — recimo v Ljubljano — v srednje šole. Da se vpiše, treba iti v ravnateljsko pisarno. Prišedši tja, povpraša ravnatelj za ime i. t. d., naposled pa še pobara: „No, materni jezik, nemški ali slovenski? Jaz namreč menim, kako govorite doma?“

„Mi govorimo oboje, nemški in slovenski.“

„Dobro, dobro! Ali, če rečete, da je materni jezik slovenski, potem je slovenščina obligaten predmet, potem se mora vaš sin slovenski učiti, potem ima jeden predmet več.“

„Ali ima to posebne nasledke?“

„To se zna, pa še kake! Ako dobi v slovenščini dvojko, šteje mu, kakor v kakem drugem predmetu in ne more naprej.“

„Če je pa taka, pa zapišimo „materni jezik nemški“.“

In namen je dosežen, in mati Germanija pridobila je na prav nič nenavaden način zopet jedno dušo.

Uzor štedljivosti.

Gospod baron Wurzbach je v obče mož, da ga mu pod njegovim klobukom ni para. V svojih prostih urah je tudi predsednik c. kr. kmetijske družbe kranjske, a v tej stroki nam nikakor ni uzor, nití kot posestnik Želimlske graščine. A plemeniti gospod ima še druge posebnosti in odlične lastnosti. Ne le, da je jako iskren pristaš konstitucionalnega društva z vsemi pritiklinami in posledicami, temveč on je tudi hišni posestnik in celo, kakor bi Nemec rekel: „Zweimal verstockter Hausherr“.

In v tej slednjej lastnosti hišnega posestnika pokazal se nam je kot uzor in nedosežni vzgled štedljivosti in ekonomičnega talenta. Ko so se bližali slavnostni dnevi in so vse druge hiše in raznovrstna poslopja že imela lično vnanjo

„Veš papa, ti si prav kakor kanarček?“
„Zakaj, kanarček?“
„Veš, kakor kanarček, ko se „mavsa“.

„Tukaj, ljuba tetka, Vam pošljejo mama srebrnino nazaj. Se pusté prav lepo priporočiti in zahvaliti, da ste bili tako dobri in ste jo nam posodili.“
„No že prav, že prav. No kaj ne, da je lepa?“
„Seveda. Pa veliko vredna! Mi še mislili nismo, da nam bodo v zastavnici toliko na njo posodili.“

Drobtinice.

Slovensk kmet prišel je nekdaj na Dunaj. Rojak, na Dunaji bivajoč, pelje ga mej drugim tudi v cesarsko zakladnico, ter mu razkazuje razne dragocenosti iz srebra in zlata, iz biserov in dragih kamenov. Kmet, ki še ni videl toliko dragocenosti, vsklikne:

„To je pač veliko vredno!“
„No, pa kaj mislite, koliko je vse to vredno?“

„Veliko, prav veliko!“
„Da, veliko, prav veliko, to ni dovolj jasno, povejte bolj razločno, kaj mislite, koliko je vse to vredno?“
„Toliko že ne, kakor „en sam dober dež na Ogerskem.“

* * *
Časniki, ki so poznati pod splošnim imenom „reptilij“ so polni člankov o verifikacijske debati v deželnem zboru kranjskem. V teh člankih se nič kaj laskavo ne govori o Slovencih, poje se „hosana“, da so podlegli slovenski „ultra“ in da so se potrdile volitve gg. Dežman, Schrey & Mauier, brez katerih bi svet niti pol ure ne obstal.

In slovenski listi? Ti, vsaj nekateri, bodo morali molčati, kajti bliža se — — — — — kontumac!

* * *
Da ima črna krava belo mleko, da se od belega vina dobi rudeč nos in da rudeči nos dobi naposled modro barvo, to vse še ni tako čudno, kakor to, da ima slovensk rodoljub nemške otroke.

* * *
Dobro ime je kakor kupček prahu. Mala sapica ga raznese, a vsi vetrovi vesoljnega sveta ga ne spravijo več vkupe.

* * *
Nekje bilo je mnogobrojno odlikovanje. Mej odlikovanci bil je nekdo, ki je menda z desno nogo stopil na svet, kajti možakar imel je od svojega rojstva, do dotičnega dne, ko ga je doletela nepričakovana in nezaslužena čast, izredno srečo. Bil je podoben svetopisemskim lilijam na polji, samo s tem razločkom, da lilije ne sejejo in ne žanjejo, a on ni sejal, pač pa jako pogosto in izdatno žel.

Vsled nenavadnega odlikovanja bilo je vse osupneno. Povsod se je ugibalo: „Gyulai, Gyulai, pa zakaj?“ Tako nanesel je govor tudi v veselej družbi, da se je pričela o tem kratka debata.

Najnajivnejši povpraša svoj vis-a-vis: „Kaj mislite, zakaj je pač dobil gospod D. tako odličen red?“
„Res ne vem. Mislim, da je prišel, kakor Poncij v „Credo“.
„Samo s tem razločkom,“ doda hudomušno tretji, „da si je Poncij poprej roke unil, D. pa ima še sedaj umazane prste.“

* * *
Veliko je bilo odlikovanih, ki nima jo niti tako pripravnega imena, zakaj neki ne gospod Hängthaler?

Radovednež.

* * *
Oh, zakaj je „Wiener-Zeitung“ samo jeden dan bila „Kreuzzeitung! Jeden, ki so ga prezrli.

* * *
Križ ali križec še ni vse. Treba tudi, da ga človek dobi.

* * *
Veliko ljudje govore, pišejo in jadikujejo o fakijski opoziciji in njenih zlih nasledkih. A vse to so prazne marnje. Mi zdolaj podpisani spričujemo, da se nam je doslej v fakijski opoziciji še vedno izvrstno godilo, bolje nego drugim, ki neso v fakijski opoziciji — au contraire, vis-à-vis.

Več * * † † † nemškutarjev.

Če koga tarejo nezgode in neprilike, pravi se nenavadno: „N. N. ima križ“ — „Je pač križ!“ i. t. d.

Z ozirom na dogodke zadnjih dnij bi pač kazalo, da se ta izraz v enakih slučajih preobrne v: „N. N. nema križe“ — „To ni križ! i. t. d.

Križki lovec.

Že naši predniki so veliko „držali na križ“. Zato imamo mnogo sél in vasij z imenom „Sv. Križ“, imamo celó graščino na Križi, s čije posestnikom imamo poseben križ, zato imamo imena: Križnik, Križavec, Križnar, Križek, Križnjevar, Križar, zato imamo tudi „Križanke“ in ondukaj posebno **veliko križev**, zato imamo križastega pajka, ki dela mreže kar navskriž, zato imamo toliko križem potov, da ne vemo ni kod ni kam in delamo kakor Krakovci, ko so podkovanega karpa ujeli, **križ čez usta**.

Ni najmanjše zlo, **ne biti v opoziciji**.

Čudno je vsekako, da je naša poprejšnja manjina v deželnem zboru kranjskem manj opravila, nego sedanja malobrojna nemškutarska manjina.

„Kommt das von ungefähr,
Oder von etwas anderm her?“

Kako hitro se pri nas udomačijo nove besede, kako prehajajo iz leposlovnih in drugih listov v javno življenje, preveril sem se nedavno v kavarni „Pri Valvazorji“.

Ondu se kaj živalno domino igra in veselje je gledati, s kolikim zanimanjem se sešteva, koliko te ali one barve jih je „že zunaj“ in kako se potem oblastno pritisne, ali bolje rečeno, pripečati zadnji kamen k dolgej vrsti in kako posegne perovodja po prečrtanej tablici, ter vsacemu vestno zabeleži njegove grehe, oziroma pike, kolikor jih ima.

Ko se je pri takej priliki jeden igralec izredno dolgo obotavljal, kaj bi stavil, ter stiskal in stiskal kamene v roki, mu že nevoljen reče sosed:

„No, Cmokayzar, štavi vender že jedenkrat!“

Tako izzvani igralec stavi res h kratí svoj kamen ter se odreže rekoč:

„Tu imaš Ušperno!“

Življenje je trpljenje,
„Trpljenje božja mast!“
A marsikdo te másti
Preveč dobi v last.

Bom travco pokosil
Grmovje požgal,
Bom Schrey-a potrdil,
Bo **on** se smejal.

— Kmetu umrla je žena. Gospod župnik pride ga tolažiti in pravi mej drugim: „Pomirite se in mislite si, da je sedaj že pri Bogu!“

„Pri Bogu?“ vsklikne kmet, „no tedaj bo Bog imel z njo svoj križ!“

— V nekem mestu umrla je znana gospa. Takoj po pogrebu bežali so vsi domači iz hiše rekoč, da rajna hodi nazaj, da straši in da se o polnoči šeta po hodnikih. Vdovec, ki je o tem tudi čul, vpraša, kakšen je strah? — „No, oblečen je belo in dela grozne, tihe korake.“ „Tako,“ začudi se vdovec, „ali kaj kriči?“ — „Ne!“ — „O, če ne kriči, potem pa to ni moja žena!“ odvrne vdovec.

— Kmetica je prišla k trgovcu na deželi staviti v malo loterijo. Razen „numar“ in stave ponudi mu tudi par klobas. „Kaj pa s klobasami?“ vpraša kolektant. „No, znajo,“ pravi kmetica, „to je za njih, saj vem, da imajo pri loteriji znanje. Lahko jim je tedaj, uložiti za me dobro besede, da kaj zadensem.“

„Nekje govorilo se je o visokej starosti nekaterih ljudi. Neka gospica posegne v govor rekoč: „Moj ded bil bi zdaj že 140 let star, — ko bi še živel!“ —

— „Posodi mi petak,“ reče prijatelj prijatelju. „Nemam petaka,“ odvrne ta, „samo tri goldinarje!“ „Nič ne de, si mi pač dva goldinarja še dolžen.“

Prva kača: „Prosim te, kuma, imaš še kaj strupa?“

Druga kača: „Zakaj nesi prišla pred pol ure?“

Prva kača: „Zakaj ravno pred pol ure?“

Druga kača: „Pred pol ure poslala sem v „Tagespost“ in „Ljubljanskemu buteljnu“ po jeden uvoden članek. Iz tega ti je menda vender jasno, da mi ni niti kapljice strupa ostalo.“

„Kaj dela mož na hribu sedeč?“

„Gleda in gleda po obzorji, kje in kdaj se prikaže tista velika korist, ki se je Kranjske zagotovila vsled tega, ker so se potrdile volitve Dežmana, dra. Mauer-a in dra. pl. Schrey-a!“

Dasi je hrib visok in obzorje široko, se je mož vendar že naveščal stati in se prav komodno usel. To kaže, da ni nade, da bi tako hitro kaj zazrl.

Ob Nilu za časa kolere.

Prvi krokodil: „Ali ga hrustnem?“

Drugi krokodil: „Kaj ti v glavo pade, da kolero dobiš!“

Stari bankovci po 1 gold.

neso več veljavni v prometu. A podpisano upravnništvo jih še vedno z veseljem vzprejema za naročnino.

Upravnništvo „Škrata“.

Poslano.

„Slovenec“ in „Laibacher Zeitung“ priobčila sta zaporedoma članek „Pro domo“, čegar duševni očetje so baje nekateri naših poslancev. Prav neradi verujemo, da bi naši poslanci pisali kaj takega, kajti nekateri izrazi so tako neparlamentarni in razžaljivi, da bi jim v poslaniških krogih ne smelo biti mesta. Nam, ki smo pri verifikacijske debati bili na galeriji, očita se mladoletnost, nedoraslost, nezrelost. Ne bomo se potezali za mnogobrojne uradnike, duhovnike in posestnike, ki so poleg nas bili na galeriji, vprašamo pa: Mar takrat tudi nismo bili polnoletni in politično zreli, ko smo oddajali svoje glasove za narodne kandidate?

Da v tej zadevi ne bode nobenega dvoma, prizadevali si bomo, da do **prihodnjih volitev bolj dozorimo.**

V Ljubljani 12. oktobra 1883.

Več volilcev.

— Strogo kmetijskega lista, kakor organa naše slavne c. kr. Kranjske kmetijske družbe, kakoršnega je gospod E. Kramer v poslednjem občnem zboru te družbe predlagal, in s predlogom tudi eklatantno prodril, le neče biti na dan.

„Novice“ zadostujejo popolnem, trdijo očka Bruss et konsortes slavnega centralnega strokovnjaškega (!) odbora kmetijske družbe, saj so gospodarske. Kako temeljito gospodarske da so „Novice“, to je, kak strokovnjak da je njih g. urednik, in kako prav očetovsko da slavna c. kr. kmetijska družba za to skrbi, da se kaka koristna stvar, na primer kako dobro seme hitro po deželi razširi; to spričujejo „Novice“ same v 34. listu.

V odstavku: „Kako ravnati, da se pridelava bolj debelo in lepo sadje, na 268. strani“ je namreč čitati: „Tudi listje sadnega drevesa potrebuje živeža, zato nekateri sadju pomagajo k večji lepoti in debelosti s tem, da odstranijo sadno perje“. O sancta simplicitas! Kateri učenček ljudske šole na deželi dandanes že ne vé, da ravno listje sadje debeli, in ravno po listju sadje svojo slast, svoj plemeniti okus dobiva? Blagor vam kranjski kmetovalci, dokler vas taki strokovnjaki! poučujejo.

Takoj na sledeči strani iste številke, nahajamo pa „Naznanilo“, v katerem gosp. Jožef Vode oskrbnik (!) vrta kmetijske družbe na Poljanah, sibirsko rž po 10 kr. liter, in neko specialitet pšenico, pa še celo po 15 kr. liter ponuja. Ta pšenica specialiteta ni po trditvi g. Vodé-ta nikoli snetljiva. O gospodje dr. profesor Krafft, profesor Haberlandt, in vsi drugi sloveči pisatelji kmetijskih rastlinorejskih knjig, zakaj ne pridete v Ljubljano, da bi se seznanili s „specialitet pšenico“ katera „ni nikoli snetjava“ ???

In gospodje Jajteles, Fajteles, Šillerstein in vsi drugi Abrahamovci, zakaj ne pridete v Ljubljano, na vrt c. kr. kmetijske družbe, od gospoda oskrbnika Vodé-ta se učiti, po čem se mora pšenico prodajati? Čast! čast! čast! le tako naprej.

Izhaja 10. in 25. dan vsacega meseca. Cena za vse leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 50 kr., za četert leta 80 kr. Posamične številke po 15 krajc., pri opravištvu v „Narodni Tiskarni“, kateremu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije in inserati. Slednji računijo se po dogovoru.